

Indstilling

Til Aarhus Byråd
Fra Magistraten
Dato 23. august 2019

Forslag til budget 2020-2023

1. Resume

Aarhus er en by i vækst. Antallet af arbejdspladser stiger samtidig med, at vi udvikler tidssvarende velfærdsydelser til en befolkning, der vokser i antal. Det er med til at gøre Aarhus til en attraktiv by for nuværende og nye borgere.

Aarhus Kommune har grundlæggende en sund økonomi med en stram økonomistyring, hvor der er fokus på en stabil og varig balance mellem udgifter og indtægter, og hvor der i sidste års budget blev foretaget en nødvendig opbremsning. Det er udgangspunktet for dette års budgetlægning.

Dette års budgetlægning finder endvidere sted under de betingelser, der er givet af, at folketingsvalget og de efterfølgende forhandlinger om en regeringsdannelse har udsat forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2020. Hvor der plejer at foreligge en aftale i juni, foreligger den forventeligt først i starten af september. Det har derfor ikke været muligt at indregne konsekvenserne af økonomiaftalen i budgetforslaget.

Budgetforslaget baserer sig derfor på de forudsætninger for budgetlægningen, som er kendt på nuværende tidspunkt. Øvrige forudsætninger er som udgangspunkt bibeholdt fra sidste års budget. Det betyder, at der i budgettet er en større usikkerhed end normalt på nuværende tidspunkt; en usikkerhed, som vil blive afhjulpet løbende, efterhånden som flere forudsætninger bliver kendt – og ikke mindst når, der forventeligt foreligger en økonomi aftale primo september.

Konsekvenserne af kommunens nye økonomiske politik er indregnet i budgetforslaget. Samtidig genindføres prisfremskrivning af afdelingernes budgetter fra og med 2021. I den økonomiske politik er der lagt til grund, at kommunens økonomi erfaringsmæssigt belastes af reduktioner i bloktilskud og udligning hvert år. Som led i den nye politik er der derfor taget højde herfor i budgetforslaget. Det er i sig selv med til at give en robusthed i budgettet, som kan modvirke den tidligere nævnte usikkerhed. Det anbefales at opretholde en forsigtighed i budgetlægningen, indtil der er vedtaget en udligningsreform, forventeligt inden for det næste år.

Den positive erhvervs- og beskæftigelsesudvikling i Aarhus har givet en positiv udvikling i kommunens økonomi siden vedtagelsen af budgettet for 2019. Det giver mulighed for at finansiere aftalerne om de udsatte boligområder samt om et attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. Det er vigtige udviklingsaftaler, som et stort flertal i Byrådet står bag, og som skal skabe en ny og positiv udvikling i de mest udsatte boligområder i kommunen. Derfor har det været helt afgørende at få finansieringen af aftalerne på plads i dette års budget.

Når disse aftaler – samt øvrige tiltag - er indregnet i budgetforslaget, viser nøgletallene et underskud på 92 mio. kr. set over de 4 år i budgetperioden. Omvendt vurderes der aktuelt at være et overskud på 77 mio. kr. fra sidste års beslutning om at selvbudgettere skatter og generelle tilskud. Det forudsættes, at en anlægsudgift på 15 mio. kr. vedr. aftalen om de udsatte boligområder finansieres i anlægsprioriteringen, hvis der ikke skabes yderligere råderum som følge af økonomiaftalen. Med denne forudsætning vil underskuddet ændre sig til 77 mio. kr., svarende til det forventede overskud fra selvbudgetteringen. Samlet set er der således tale om et budgetforslag i balance.

Budgettet på det sociale område er under pres, og det gælder især budgettet til nogle af de mest udsatte grupper – hjemløse og borgere med psykiske lidelser eller handicap. Også budgettet til kollektiv trafik er under pres. Disse udfordringer skal der tages hånd om i budgetdrøftelserne.

I det omfang, der tilføres kommunerne penge i den kommende aftale om kommunernes økonomi, vil disse områder derfor også være højt prioriterede.

Aarhus har en vigtig rolle i at være med til at løse klimaudfordringen. Der er sat et ambitiøst mål om CO₂-neutralitet i 2030 for Aarhus som bysamfund. Men der er brug for et gearskifte i klimainsatsen, og som del af denne indstilling fremlægges derfor et udspil til mere forpligtende opfølgning på indsatsen fremover: Et klimabudget med "bindende lokale klimamål" og et klimaregnskab på linje med det økonomiske.

Rådmand Jette Skive tog forbehold med hensyn til specialsygeplejersker og ældre med handicap.

Keld Hvalsø tog forbehold blandt andet med hensyn til, at aftaler om udsatte boligområder er indarbejdet.

Rådmand Bünyamin Simsek og Mette Skautrup tog forbehold.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) byrådet drøfter og godkender eventuelle ændringer til budgetforslaget 2020. Budgetforslaget er beskrevet i nedenstående.

At 2) der på fællesmøderne mellem Magistraten og Økonomiudvalget tages stilling til valget mellem statsgaranti eller selvbudgettering af indkomstskatten og de generelle tilskud for 2020. Ved valg af selvbudgettering sættes gevinsten til side, indtil der i de næste års budgetter er mere sikkerhed for provenuets størrelse.

3. Baggrund

Dette års budgetlægning finder sted under de betingelser, der er givet af, at folketingsvalget og de efterfølgende forhandlinger om en regeringsdannelse har udsat forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2020. Hvor der plejer at foreligge en aftale i juni, foreligger den forventeligt først i starten af september. Det har derfor ikke været mu-

ligt at indregne konsekvenserne af økonomiaftalen i budgetforslaget.

Budgetforslaget baserer sig derfor fortrinsvis på forudsætningerne i den model for kommunerne økonomi, som KL udsendte i maj i år. Denne model tog udgangspunkt i budget 2019. Herudover er der i budgetforslaget indregnet ændringer som følger af den økonomiske politik, afdelingernes udgifter (præsenteret i afdelingernes budget) og en opdateret befolkningsprognose for Aarhus og hele landet.

Det betyder samtidigt, at følgende elementer IKKE er indeholdt i budgetforslaget:

- opdaterede skøn fra KL for udskrivningsgrundlaget (skatteskøn) for 2019 og fremadrettet,
- opdaterede pris- og lønskøn,
- opdatering af kriterier i udligningssystemet,
- eventuel midtvejsregulering af bloktilskuddet,
- lov- og cirkulæreprogram,
- opdatering af udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet
- rammen for kommunernes service- og anlægsudgifter
- mv.

Det betyder, at der i budgettet er en større usikkerhed end normalt på nuværende tidspunkt; en usikkerhed, som vil blive afhjulpet løbende, efterhånden som flere forudsætninger bliver kendt – og ikke mindst, når der forventeligt primo september foreligger en økonomiaftale.

4. Effekt

Byrådet har besluttet et fast niveau for den finansielle egenkapital inklusiv en løbende korrektion som følge af den byrådsbesluttede plan for gældsafvikling. Målet er en negativ finansiell egenkapital på maksimalt -3.941 mio. kr. ved udgangen af 2023. Til sammenligning udgør kommunens samlede egenkapital 12.378 mio. kr. ultimo 2018.

Målet for den finansielle egenkapital er nærmere beskrevet i bilag 4.

Effekten af de økonomiske nøgletal i budgetforslaget er:

Den finansielle egenkapital er 92 mio. kr. lavere end målet for den finansielle egenkapital ved udgangen af 2023. Samtidig udviser reserven vedr. sidste års valg af selv-budgettering af skatter og generelle tilskud et overskud på 77 mio. kr.

Det forudsættes, at en anlægsudgift på 15 mio. kr. vedr. aftalen om de udsatte boligområder finansieres i anlægs-prioriteringen, hvis der ikke skabes yderligere råderum som følge af økonomiaftalen. Med denne forudsætning vil underskuddet ændre sig til 77. mio. kr. Samlet set er der således tale om et budgetforslag i balance.

Nøgletallene er et udtryk for den samlede økonomi med de forudsætninger, der er grundlaget for budgetforslaget.

5. Organisering

Det forventes, at der foreligger en økonomiaftale mellem KL og regeringen, inden budgetforhandlingerne starter mandag den 16. september.

Konsekvenser af aftalen vil blive beregnet løbende således, at budgetforhandlingerne kan finde sted på et så oplyst grundlag som muligt.

Selv efter, at økonomiaftalen er indgået til september, må det forventes, at der er større usikkerhed end normalt om de kommunaløkonomiske konsekvenser af finansloven til december samt i lyset af en forventet kommende udlig-ningsreform. Det anbefales derfor at opretholde en forsigtighed i budgetlægningen, indtil der er vedtaget den udlig-ningsreform, som forventeligt kommer inden for det næste år.

Fristen for anden behandlingen af budgetforslaget er udskudt som følge af sene tidspunkt for indgåelsen af en økonomiaftale. Borgmesterens Afdeling bemyndiges til at tilpasse budgettet i den faseopdelte budgetlægning. Rammerne herfor fremlægges på 2. fællesmøde.

Første år med den ny økonomiske politik

Byrådet vedtog den 6. marts 2019 den økonomiske politik for Aarhus Kommune. Konsekvenserne af den nye økonomiske politik er indregnet i budgetforslaget.

I den økonomiske politik indføres et årligt finansieringsbidrag på 0,75 % af de samlede decentraliserede rammer. Bidraget erstatter det hidtidig omprioriteringsbidrag på 0,5 % af lønsummen, og der genindføres samtidig prisfremskrivning af varer og tjenesteydelser fra og med budget 2021. Finansieringsbidraget opkræves hvert andet år, første gang i forbindelse med budget 2021.

I den økonomiske politik er der lagt til grund, at kommunens økonomi erfaringsmæssigt belastes af reduktioner i bloktilskud og udligning hvert år. Som led i den nye politik er der derfor taget højde herfor i budgetforslaget. Det er i sig selv med til at give en robusthed i budgettet, som kan modvirke den tidligere nævnte usikkerhed. (se også bilag 2 afsnit 9). Det anbefales at opretholde en forsigtighed i budgetlægningen, indtil der er vedtaget en udligningsreform, forventelig inden for det næste år.

Finansieringsbidraget på 0,75 % er ikke tilstrækkeligt til fuldt ud at kunne finansiere disse mindreindtægter samt budgetmodellerne. I den økonomiske politik er det derfor forudsat, at kommunerne får tilført nye midler i eksempelvis økonomiaftalerne mellem KL og regeringen. Det er altså udfaldet af aftalerne om kommunernes økonomi, der bestemmer størrelsen af råderummet i det enkelte budget. Byrådet kan anvende et evt. råderum til at igangsætte nye tiltag eller til at reducere finansieringsbidraget.

6. Ressourcer

De økonomiske nøgletal

Ved at bruge KL's maj-model for kommunernes økonomi samt indarbejde de øvrige elementer, som er beskrevet i denne indstilling, resulterer det i de nøgletal for perioden 2018 til 2023, som fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Nøgletal i budgetperioden

	R	KB	B	BO	BO	BO
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
- mio. kr. / løbende priser -						
Overskud på skattefinansierede driftsområder	385	557	583	441	333	468
Skattefinansierede netto anlægsudgifter	1.217	435	1.267	345	123	604
Resultat: skattefinansierede områder i alt	-832	122	-684	96	210	-136
Finansiel egenkapital	-3.642	-3.520	-4.204	-4.107	-3.897	-4.033
Egenkapital	12.378					

Tabellen viser driftsresultatet i række 1 (kommunens indtægter minus udgifterne til den almindelige drift), anlægsudgifterne i række 2 samt resultatet, når disse to tal trækkes fra hinanden i række 3. Resultatet af drift og anlæg slår direkte igennem i kommunens gæld/formue kaldet den finansielle egenkapital (række 4).

Det gennemsnitlige overskud på de skattefinansierede driftsområder i perioden 2018 til 2023 er på 461 mio. kr.

Det samlede resultat på de skattefinansierede drifts- og anlægsområder slår igennem i den finansielle egenkapital, der er -4.033 mio. kr. med udgangen af 2023. Dette er 92 mio. kr. mindre end måltallet for den finansielle egenkapital. Samtidig er der et overskud på 77 mio. kr. fra sidste års beslutning om at selvbudgettere skatter og generelle tilskud. Dette overskud er ikke indeholdt i nøgletallene i tabel 1, idet reserven er opretholdt, indtil der foreligger nye skatteskøn. Det forudsættes, at en anlægsudgift på 15 mio. kr. vedr. aftalen om de udsatte boligområder finansieres i anlægsprioriteringen, hvis der ikke skabes yderligere råderum som følge af økonomaftalen.

Hvis overskuddet fra selvbudgetteringen i budget 2019 forbliver som skønnet på nuværende tidspunkt, er der således tale om et budgetforslag i balance.

Budgettet på det sociale område er under pres, og det gælder især budgettet til nogle af de mest udsatte grupper – hjemløse og borgere med psykiske lidelser eller handicap. Også budgettet til kollektiv trafik er under pres. Disse udfordringer skal der tages hånd om i budgetdrøftelserne. I det omfang, der tilføres kommunerne penge i den kom-

mende aftale om kommunernes økonomi, vil disse områder derfor også være højt prioriterede.

Hvad er indregnet i nøgletallene på indtægtssiden

Bloktilskud og udligning

Det er KL's skøn fra maj for bloktilskuddet til kommunerne, som ligger til grund for budgetteringen af indtægterne i budgetforslaget. I dette skøn indgår det bl.a., at KL ikke forventer, at kommunernes serviceramme i årene efter 2019 årligt reduceres med 0,5 mia. kr. via moderniserings- og effektiviseringsprogrammet, jf. Folketingets vedtagne udgiftslofter for kommunerne. Endvidere forudsættes det, at værdighedsmilliarden fra 2020 og frem fordeles til kommunerne som et særtilskud efter den såkaldte ældrenøgle.

KL har suppleret disse forudsætninger med skøn for kommunernes skatteindtægter og overførselsudgifter samt udviklingen i priser og lønninger. Anlægsniveauet fra økonomiaftalen for 2019 på 17,8 mia. kr. er forudsat videreført i 2020 og frem. Der er ikke herudover lagt ekstra finansiering ind i skønnet for bloktilskuddet.

Jf. den økonomiske politik er det i budgetforslaget forudsat, at indtægterne fra bloktilskud og udligning reduceres, bl.a. som følge af et relativt set faldende socialt udgiftsbehov i udligningen. Den forudsatte reduktion er indarbejdet i budgetforslaget.

Kriterierne i udligningen er endnu ikke opdateret, da KL ikke har fået de endelige data fra Social- og Indenrigsministeriet. Der er derfor meget stor usikkerhed om, hvordan de faktiske indtægter fra landsudligningen bliver i 2020 og frem.

Skat

Der forventes væsentlige ændringer i budgettet for indkomstskat, når KL opdaterer deres skatte- og tilskudsmodel efter indgåelse af økonomiaftalen. I forhold til KL's tilskudsmodel fra maj er der i budgettet - på baggrund af de faktiske opgørelser - foretaget en nedjustering af væksten i 2018, mens væksten i 2019-2023 foreløbigt fastholdes på det forventede niveau fra maj 2019.

Budgetforslaget er baseret på valg af selvbudgettering af skat og generelle tilskud i 2020. Da det statsgaranterede udskrivningsgrundlag endnu ikke er kendt på grund af manglende økonomiaftale, er der på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere forventet gevinst eller tab ved selvbudgettering i 2020. Det foreslås, at der tages stilling til valget mellem statsgaranti og selvbudgettering på fællesmøderne mellem Magistrat og Økonomiudvalg. Det anbefales desuden, at en eventuel gevinst afsættes på en reserve, indtil der er større sikkerhed for beløbet.

I sidste års budget blev der afsat en reserve med den forventede gevinst fra selvbudgettering af 2019. Reserven er i indeværende budgetforslag korrigeret til 77 mio. kr., men også størrelsen af denne må forventes at ændre sig, når skatte- og tilskudsmodellen bliver opdateret. Reservebeløbet er derfor endnu ikke indregnet i den samlede økonomi.

For en nærmere beskrivelse af forudsætningerne på indtægtssiden henvises til bilag 2. En oversigt over de vigtigste ændringer siden sidste års budget fremgår af bilag 3.

Hvad er indregnet i nøgletallene på udgiftssiden

De ændringer i økonomien, som byrådet blev præsenteret for i regnskabet for 2018 samt ændringerne i afdelingernes budget, herunder konsekvenserne af budgetmodellerne, er indarbejdet i budgetforslaget. I 2023 tilføjes de store serviceområder via budgetmodellerne 531 mio. kr. mere end i 2019.

Tabel 2. Udgifter som følger af budgetmodeller

- 1.000 kr. -	B2020	BO2021	BO2022	BO2023
Socialområdet	26.156	56.971	88.134	119.619
Ældreområdet	19.992	50.315	85.959	123.758
Børn og ungeområdet	36.015	112.792	190.003	266.885
Vejområdet	621	621	621	621
Hjælpebidler	4.959	9.918	15.220	20.309
I alt	87.122	229.996	379.315	530.570

Som det fremgår af tabel 2 prioriteres der samlet set i budgetperioden ekstra 1,2 mia. kr. til den borgernære service. Det betyder, at udgifterne i gennemsnit stiger med ca. 122 mio. kr. hvert år i budgetperioden. En stigning på ca. 122 mio. kr. svarer til ca. 1 % af de samlede serviceudgifter. Se også bilag 2.

Valgøkonomi

I budgetforslaget er der indregnet de økonomiske konsekvenser af, at alle landets kommuner skal indføre digitale valglisten samt have et nyt it-system til at understøtte afholdelsen af valg. Merudgiften er på 2,3 mio. kr. i 2020, 1,9 mio. i 2021 samt 1,6 mio. kr. årligt fra 2022. For 2019 vil Kultur og Borgerservice blive kompenseret for merudgifter via kommunekassen i forbindelse med forventet regnskab for 2019. Ændringen er nærmere beskrevet i bilag 12.

Skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven

Alle partier i Aarhus Byråd indgik den 22. maj en aftale om et attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. Aftalen indebærer blandt andet, at der skal bygges en ny skole i Gellerup, fusion af Tovshøjskolen og Ellekærskolen og at Stensagerskolen flytter til Tovshøjskolen.

Byrådet vedtog den 12. august en indstilling om denne aftale, hvor der er en finansieringsmanko på 88,6 mio. kr. Udgiften er indarbejdet i budgetforslaget.

Skoleøkonomi i Nye

I budgetforslaget er indregnet 2,4 mio. kr. i 2023 til drift af skolen i Nye. Beløbet svarer til 5/12-effekt af et fremadrettet "basisbudget" på 5,8 mio. kr. Børn og Unge har foreslået et fremadrettet beløb på 8,2 mio. kr., som også indeholder 2,3 mio. kr. til ny klub i forbindelse med skolen og 0,2 mio. kr. til en dagtilbudsleder i det nye skoledistrikt. Byrådet har mulighed for at prioritere de sidstnævnte udgifter i den videre budgetlægning (se bilag 16).

Udsatte boligområder

29 ud af 31 byrådsmedlemmer indgik 19. juni en aftale om udsatte boligområder i Aarhus Kommune. Aftalen blev efterfølgende vedtaget i byrådet. Denne aftale indeholder en

række initiativer med konsekvenser for økonomien. En del af disse initiativer blev finansieret ved Budget 2019, mens hovedparten af udgifterne blev skubbet til Budget 2020.

I bilag 11 beskrives de elementer fra byrådets aftale, der er indregnet i budgetforslaget. Hertil kommer nye og reviderede poster, der er kommet til siden juni 2018 i takt med, at planerne og det kommende arbejde er blevet mere konkrete.

Samlet set er der i budgetforslaget indregnet 11,8 mio. kr. årligt i midlertidig drift, 8,6 mio. kr. årligt i permanent drift, 101,7 mio. kr. i anlægsudgift samt 1,5 mio. kr. i indskudskapital i budgetperioden.

Yderligere tab på beskæftigelsestilskuddet

I budgetperioden er der budgetteret med et tab på beskæftigelsestilskuddet på 325 mio. kr. om året. I budget 2019 var det budgetterede tab på 285 mio. kr. Den budgetterede stigning følger af, at tabet historisk set har været voksende.

For en nærmere beskrivelse af forudsætningerne på udgiftssiden henvises til bilag 2.

Øvrigt

Klima

Aarhus har en vigtig rolle i at være med til at løse klimaudfordringen. Der er allerede i 2008 sat et ambitiøst mål om CO₂-neutralitet i 2030 for Aarhus som bysamfund. Men der er brug for et gearskifte i klimaindsatsen, og som del af denne indstilling fremlægges derfor *i bilag 8* et udspil til mere forpligtende opfølgning på indsatsen fremover: Et klimabudget med "bindende lokale klimamål" og et klimaregnskab på linje med det økonomiske.

Området for socialpsykiatri og udsatte voksne

Som en del af budgetforliget for Budget 2019 anmodede forligspartierne om, at Sociale Forhold og Beskæftigelse og Borgmesterens Afdeling skulle se på initiativer, der kunne aflaste udgiftspresset på psykiatriområdet. Afdelingerne har nu i fællesskab udarbejdet en økonomisk analyse af området. Analysen giver et overblik over det langsigtede

udgiftspres på området og angiver handlemuligheder for kommunen med henblik på at opnå balance på området. Det er vurderingen, at de beskrevne effektiviseringer mv. ikke er tilstrækkelige til at opnå balance på området på sigt. Hvis det i forbindelse med budgetforhandlingerne viser sig muligt at tilføre midler til området, anbefales det, at disse prioriteres til at løse de konkrete udfordringer på området, således at de igangværende indsatser kan videreføres. Analysen er nærmere beskrevet i bilag 10 og vedlagt som baggrundsmateriale.

Kollektiv trafik

Analysen af den kollektive trafik som er beskrevet i bilag 9 og baggrundsmaterialet viser, at der i de kommende år vil være betydelige merudgifter, som skyldes; højere udgifter end oprindeligt budgetteret til letbanen, merudgifter til bustrafik og til Rejsekortet samt administrative udgifter til ubetalte kontrolafgifter. Det anbefales at budgettere med et årligt overskud i busselskabet og at arbejde for en effektivisering af letbanedriften i takt med, at der opnås erfaringer med fuld drift. Efter disse tiltag vil der fortsat være en ubalance. For at have muligheder for at indhøste erfaringer med bl.a. fuld letbanedrift, anbefales det at vente indtil medio 2023 med at iværksætte en ny trafikplan med de nødvendige reduktioner af kørslen, som kan bringe balance i økonomien. Desuden undersøges muligheder for udbud af buskørslen, og endelig anbefales det at normalisere styringsprincipperne for sektoren.

Ændringer i anlæg

Som det fremgik af afdelingernes budget er der meget høje bruttoanlægsudgifter i 2020. Budgettet er på 2,4 mia. kr., hvilket er væsentlig mere, end hvad der må forventes at blive Aarhus kommunes andel af de anlægsudgifter, der aftales i en kommende økonomiaftale for 2020. På baggrund af beslutningen i afdelingernes budget om at nedbringe bruttoanlægsudgifterne i 2020, har magistratsafdelingerne i samarbejde med Borgmesterens Afdeling gennemgået anlægsbudgetterne. Der er via tidsforskydninger og flytning til drift fundet mulighed for at reducere bruttoanlægsudgifterne med ca. 1 mia. kr. i 2020. En konkret bevillingsoversigt vil blive fremlagt på 1. fællesmøde.

Det reducerede bruttoanlægsbudget vil blive anvendt i den faseopdelte budgetlægning.

Udvikling af området omkring stadion

Ved Budget 2018 blev der afsat midler til at gennemføre en stadionanalyse. Den efterfølgende offentlige debat har vist aarhusianernes store interesse for området omkring stadion, men også, at der er behov for en gennemtænkt plan, der ikke alene fokuserer på boligudbygning og enkeltfunktioner i området. Enhver proces forud for sådan en plan vil kræve et højt niveau for inddragelse af borgere, interessenter og eksperter. På den baggrund anbefales der afsat 2 mio. kr. til indsatsen udover overførsel af de uforbrugte midler fra stadionanalysen. Indsatsen organiseres i Borgmesterens Afdeling, der sikrer den rettidige inddragelse af de relevante magistratsafdelinger.

3.000 færre på offentlig forsørgelse

I budget 2019 fastsatte byrådet en ambitiøs målsætning om at nedbringe antallet af offentligt forsørgede i Aarhus med 3.000 borgere i 2019 og 2020, svarende til 125 hver måned. Udviklingen følges tæt måned for måned, og vises i Aarhus i Tal. Efter 6 måneder er faldet på 245 borgere, dvs. knap en tredjedel af det forudsatte fald.

Det er vigtigt at understrege, at dette ikke er et udtryk for, at indsatsen ikke virker. Tværtimod tyder alt på, at der er gode resultater af den aktive indsats, som medvirker til at Aarhus har en pæn økonomisk gevinst på, at udviklingen er bedre end på landsplan. Når det ser ud til, at måltallet ikke nås, er det et udtryk for, at det er særdeles ambitiøst, og at udviklingen på landsplan ikke er så positiv som forudsat.

Der er nedsat en styregruppe til at følge udviklingen og evt. foreslå yderligere initiativer for at fastholde fokus på opfyldelsen af målsætningen. Styregruppen foreslår iværksat en række nye og styrkede investeringer på beskæftigelsesområdet, bl.a. i forhold til fleksjob og forsikrede ledige.

Initiativet er et vigtigt element i "Fælles om nye løsninger", som Byrådet vedtog i forbindelse med sidste års

budget, og som er forankret i Direktørgruppen. Da initiativet er "i rødt", forstået på den måde, at styregruppen ikke vurderer, at målet kan nås med de besluttede initiativer, skal direktørgruppen drøfte status og styregruppens anbefalinger, og forventes på den baggrund at sende forslag til nye investeringer frem til byrådet i god tid inden 1. behandlingen af budgetforslaget.

Nøgletal uden nye initiativer siden budget 2019

Det er aftalt politisk, at nøgletallene skal opgøres uden de nye initiativer, der igangsættes i budgetforslaget. Hvis udgifterne vedr. valgøkonomi, de udsatte boligområder, skoletilbud i Gellerup og skoleøkonomien i Nye ikke indarbejdes, vil det årlige råderum være 71 mio. kr. større.

Siden vedtagelsen af budget 2019 har byrådet i hhv. indstillingen "Diverse forhold med relation til forventet regnskab 2018" og indstillingen "Diverse forhold med relation til regnskab 2018" vedtaget en række initiativer og tiltag, som indebærer merudgifter. Hvis disse ikke var vedtaget ville det årlige råderum være yderligere 25 mio. kr. større. Se også bilag 3.

Usikkerhedsmomenter

Den største usikkerhed i dette års budget er som beskrevet ovenfor, at konsekvenserne af økonomiaftalen endnu ikke er indregnet i budgetforslaget. Herudover forventes der at blive gennemført en udligningsreform i budgetlægningen for 2021.

Når der budgetteres over en 4-årig periode, vil det desuden altid være forbundet med en vis usikkerhed. For eksempel vil ændrede konjunkturer kunne få betydning for udviklingen i skatterne og balancetilskuddet i overslagsårene.

Materiale der fremsendes sammen med budgetforslaget

I Budgetredegørelsen som er bilag 1 til denne indstilling er Aarhusmålene, effektmålene for de enkelte serviceområder samt de kommunale ydelser beskrevet.

Med budgetforslaget fremsendes en række bilag, som beskriver en række udfordringer og emner med betydning for kommunens økonomi:

- En ekstern analyse af udgifter, udgiftsbehov og udgiftsmæssigt serviceniveau i Aarhus Kommune. Analysen kan bidrage til at kvalificere drøftelser vedr. prioriteringer mellem kommunens udgiftsområder. Se bilag 13 og baggrundsmaterialet.
- Borgmesterens Afdelings bemærkninger til Magistratsafdelingernes udtalelser vedr. de 154 beslutningsforslag, som partierne har ønsket prioriteret i budgetlægningen er vedlagt som bilag 5. Afdelingernes belysninger fremgår af magistratens og byrådets dagsorden hhv. den 2. og 12 september 2019.
- I bilag 6 findes BA's opdaterede bemærkninger til anlægsforslag i budget 2020-2023. I de tilfælde hvor der er behov og afdelingerne ikke selv har budgetteret med en udgift til køb af grund, har Borgmesterens Afdeling tilføjet dette til oversigten i bilaget.
- I bilag 7 fremgår en skematisk oversigt over aktuelle udfordringer, som fremgår af følgeskrivelserne fra magistratsafdelingerne.
- Som følge af beslutningen om etablering af et samlet Sociale Forhold og Beskæftigelse er der i budgetredegørelse (bilag 1) tilføjet en ny beskrivelse og præsentation af Sociale Forhold og Beskæftigelse.
- Byrådet har i indstillingen "Obligatoriske læringstilbud" vedtaget, at en manko i forhold til finansiering af tilbuddet fra 2020 og frem skal indarbejdes i Budget 2020. Jf. bilag 14 er mankoen på 2 mio. kr. i 2020 og 2,5 mio. kr. i 2021-2023, hvis børnene i det obligatoriske læringstilbud tildes samme enhedsbeløb i budgetmodellen, som børn i fuldtidsplads. Et enhedsbeløb svarende til en deltidsplads giver en manko på 1,4 mio. kr. i 2020 og 1,8 mio. kr. i 2021-2023. Byrådet skal i forbindelse med budgetforhandlingerne tage stilling til, hvilket enhedsbeløb børnene i det obligatoriske læringstilbud skal tildes. Merudgiften er ikke indregnet i budgetforslaget.
- I bilag 15 redegør Børn og Unge og Borgmesterens Afdeling for status på behov for udbygning af skoler og idrætsfaciliteter. Det foreslås, at den egentlige analyse af de planmæssige og økonomiske forhold præsenteres

i forbindelse med anlægskonferencen i november 2019.

- Børn og Unge har i samarbejde med Borgmesterens Afdeling gennemført en analyse af folkeskolernes økonomi med særlig fokus på almen- og specialområderne. Et resume af analysen fremgår af bilag 17. Hele analysen er vedlagt i baggrundsmaterialet.
- Teknik og Miljø og Borgmesterens Afdeling ønsker at styrke beslutningsgrundlaget og de politiske styringsmuligheder vedrørende de største anlægsprojekter i Teknik og Miljø. Derfor anbefales det at udarbejde nye retningslinjer på baggrund af et styrket vidensgrundlag, som beskrevet i bilag 18.
- I bilag 19 fremgår en status på parkeringsanalysen, som forligspartierne besluttede at igangsætte i Budget 2019.
- Som opfølgning på sidste års budgetforlig er Teknik og Miljø's "Forslag til plaststrategi" og "Scenarier for mere urørt skov" beskrevet i bilag 20 og 21 samt vedlagt i deres fulde længde i baggrundsmaterialet.
- I afdelingerne budget fremsendt magistratsafdelingerne forslag til udmøntningen af pengene i 2022 og 2023 vedr. MOVE, anlægsmidler til infrastrukturprojekter og bufferen. De fremsendte forslag fremgår af baggrundsmaterialet.

Baggrundsmateriale kan findes på kommunens hjemmeside under Forslag til budget 2020, samt i Budgetmappen 2020 i Prepare. Her findes også økonomi- og takstoversigter og følgeskrivelser, som er fremsendt sammen med magistratsafdelingernes budgetbidrag.

Jacob Bundsgaard

/

Niels Højberg

Bilag

- Bilag 1: Budgetredegørelsen 2020-2023
- Bilag 2: Forudsætninger i forslag til budget 2020-2023
- Bilag 3: Ændringer i økonomien siden budget 2019-2022
- Bilag 4: Måltal for den finansielle egenkapital i budget 2020-2023
- Bilag 5: Borgmesterens Afdelings bemærkninger til magistratsafdelingernes belysninger af beslutningsforslag
- Bilag 6: BA's opdaterede bemærkninger til anlægssforslag i budget 2020-2023
- Bilag 7: Oversigt over budgetudfordringer i Magistratsafdelingernes følgebrev
- Bilag 8: Gearskifte i klimaindsatsen
- Bilag 9 Analyse af kollektiv trafik
- Bilag 10 Sammenfatning af analyse af økonomien på området for socialpsykiatri og udsatte voksne
- Bilag 11: Opdateret overblik over udgifter i Aftalen om ingen udsatte boligområder af 18. juni 2018 til håndtering ved Budget 2020-2023
- Bilag 12: Valgøkonomi – finansieringsbehov
- Bilag 13 Analyse af Aarhus Kommunes serviceniveau opdelt på områder
- Bilag 14: Obligatoriske læringstilbud
- Bilag 15: Status på behov for udbygning af skolekapacitet og idrætsfaciliteter
- Bilag 16: Udgifter til drift af ny skole, dagtilbud og klub i Nye
- Bilag 17: Analyse af folkeskolernes økonomi
- Bilag 18: Styring af de største anlægsprojekter i Teknik og Miljø
- Bilag 19: Parkeringsanalyse - status
- Bilag 20: Resume – Forslag til Aarhus kommunes plaststrategi 2020-2025
- Bilag 21: Resume – Scenarier for mere urørt skov

Baggrundsmateriale

- Følgebrev fra Børn og Unge
- Følgebrev fra Kultur og Borgerservice
- Følgebrev fra Sundhed og Omsorg
- Følgebrev fra Teknik og Miljø
- Følgebrev fra Sociale Forhold og Beskæftigelse
- Følgebrev fra Borgmesterens Afdeling
- Økonomisk analyse af området for socialpsykiatri og udsatte voksne i Socialforvaltningen
- Afrapportering Index100 - Udgifter, udgiftsbehov og udgiftsmæssigt serviceniveau i Aarhus Kommune
- Index 100: Teknisk notat
- Økonomisk overblik over Aftale om udsatte boligområder – opdateret efter aftalerne om Bispehaven og Gellerup og Toveshøj
- Analyse af folkeskolernes økonomi
- Analyse af kollektiv trafik
- Forslag til plaststrategi 2020-2025
- Moesgaard Vildskov – Scenarier for mere uberørt skov
- Magistratsafdelingernes anlægforslag
- Finansieringsnotat
- Beskrivelse af reserver i Aarhus Kommune Budget 2020-2023
- Økonomioversigter

Sagsnummer: 19/023954-1

Antal tegn: 31.565

Økonomi

Sagsbehandler: Troels Rottbøll

Tlf.: 89 40 21 43

E-post: tr@aarhus.dk
